

Je právě vhodný čas k očkování proti klíšťové encefalitidě

3.3.2025 - Jana Böhmová | Krajská hygienická stanice kraje Vysočina

S přicházejícím jarem jsou klíšťata opět aktivní. Je třeba se mít před nimi na pozoru, jelikož jsou přenašeči infekčních onemocnění. Jednou z přenášovaných nemocí je klíšťová encefalitida. Na Vysočině v roce 2024 onemocnělo tímto závažným virovým onemocněním, napadajícím nervovou soustavu, 67 pacientů. Jedinou účinnou ochranou je očkování, které brání vzniku onemocnění, případně jeho těžkým následkům. Právě teď na sklonku zimy je vhodná doba s očkováním začít.

MUDr. Hana Pavlasová, ředitelka odboru protiepidemického Krajské hygienické stanice kraje Vysočina, vysvětluje: „Základní očkování se skládá ze tří dávek. Po první dávce se druhá aplikuje obvykle po jednom až třech měsících. Obranné látky proti onemocnění nastupují až 14 dní po aplikaci druhé dávky. Nyní je na zahájení očkování nejvyšší čas.“ Třetí dávka ze série základního očkování se podává o pět až dvanáct měsíců později. První přeočkování se aplikuje za tři roky a další po pěti letech. I s ohledem na aktuální zdravotní stav je dobré se o očkování poradit se svým ošetřujícím lékařem. Očkování proti klíšťové encefalitidě není povinné, je ale doporučováno. Obzvláště všem lidem, kteří patří do rizikových skupin. Osobám nad 50 let je plně hrazeno z veřejného zdravotního pojištění.

„V roce 2024 bylo na Vysočině hlášeno 67 případů klíšťové encefalitidy. Čtyři pacienti museli být kvůli závažnému průběhu onemocnění hospitalizováni na JIP. Jeden pacient bohužel zemřel,“ uvádí Hana Pavlasová.

Klíšťová encefalitida je závažné akutní virové onemocnění. Vyskytuje se v období od března do listopadu, v nejvyšší míře pak od května do září. Inkubační doba je obvykle 7–14 dní. Většinou probíhá ve dvou fázích. Nejdříve se podobá chřipce, objeví se zvýšená teplota, únava, slabost, bolesti kloubů, svalů a hlavy. S krátkým odstupem pak přejde nemoc do druhé fáze, při které je zasažena centrální nervová soustava. Nemoc však může probíhat i skrytě. Onemocnění bývá mírnější u dětí. U dospělých, starších a oslabených osob je zvýšené riziko závažného průběhu, s nutností hospitalizace a s dlouhodobými komplikacemi neurologického charakteru. Ve výjimečných případech hrozí i smrt. Po prodělání onemocnění trpívají pacienti dlouhodobými následky jako poruchy soustředění, přetrvávající bolesti hlavy, silná únava, poruchy spánku, rovnováhy, obrny obličeje či končetin, poruchy sluchu, hrubý třas rukou.

Klíšťata však přenášejí i další závažná onemocnění, proti kterým dosud není účinná vakcína. Mezi ně patří Lymská borrelióza nebo tularemie. Klíšťata žijí v travnatých a bylinných porostech v lese, na loukách, v lesoparcích, parcích i na zahradách. Účinnou obranou proti klíšťatům je používání repelentů, a při pohybu v trávě nošení plné obuvi a dlouhých nohavic. Po příchodu z venku je nutné opakovaně prohlédnout celé tělo včetně vlasové části hlavy. Pokud zjistíme prisáté klíště, je nutné je odstranit co nejdříve. Na místo vpichu nanese dezinfekci, necháme zaschnout. Klíště podebereme co nejbližší u kůže, nejlépe speciální pinzetkou, a mírným tahem klíště vytáhneme. Místo opět vydezinfikujeme. Klíště bezpečně zlikvidujeme, nikdy jej nerozmačkáváme v ruce. Pak je důležité několik týdnů sledovat svůj zdravotní stav. Pokud se objeví na těle červená skvrna, do tří týdnů zvýšená teplota, či jiné chřipkové příznaky, vyhledáme lékaře.

Bc. Jana Böhmová, tisková mluvčí KHS kraje Vysočina, e-mail: tisk@khsjih.cz, tel. 567 564 586

<https://www.khsjih.cz/tiskove-zpravy/cteni/146-je-prave-vhodny-cas-k-ockovani-proti-klislove-encefalitide>